

ростъ. — „O avanti, o avanti, Signore Cameno!“
(Съчинения, 372. отд. „Критика“).

III.

Въ своитѣ критически бълѣжки не е пропусналъ българскиятъ поетъ да се изкаже по единъ въпросъ, недостатъчно ясенъ и днесъ за мнозина критици, какъвто е въпросътъ за хумористичната литература, а така сѣщо и по единъ въпросъ отъ чисто филологически характеръ.

Каква трѣбва да бѣде хумористичната литература?

Това не е единъ абстрактенъ въпросъ, а въпросъ на култура, правилниятъ отговоръ на който би ималъ двойно значение: първо, че хумористичната литература може да се постави при по-„разумни“ условия на своето развитие, и второ, защото нейното влияние върху обществото ще бѣде по-цѣлесъобразно, по-ползотворно.

Хуморътъ въ литературата има значение на сублимата въ медицината: той разяжда повече раната и я лѣкува радикално. Хумористичната литература нѣма за задача да глади и маже: тя има за задача, както и сатирата, защото е нейната обратна страна, да бичува и да унищожавя. Хумористичната литература си служи съ усмивката, за да отрече въ сжщността извѣстенъ порокъ, дълбоко засѣдналъ въ сърдцата и въ умоветѣ. Но оная хуморъ има здраво влияние върху съврѣменниците, който е обективенъ, и който отива по-далечъ отъ гангрената на миналото. Оная хумористична литература ще намѣри почва за развитие, която докосва сжществующитѣ язви, безъ да гледа хатъръ нѣкому. Най-сетнѣ, оная смѣхъ ще е най-правдивъ — а литература безъ правдивостъ би заприличала на трупъ безъ душа —, слѣдователно и най-силенъ, който излиза изъ гърдитѣ на хора, имащи легитимното право да се смѣятъ съ сълзи и да плачатъ съ проклятие.